

til. Ifølge denne Bestemmelse kunne Skolekommissionen og Sogneraadet hindre en Lærer, der i øvrigt ikke har gjort sig skyldig i noget, der kan medføre hans Afsked, i at rykke op paa en højere Lønsskala og bevirke, at han bliver staaende paa Begyndelseslønnen. Da vi nu give Kommunerne en langt større Ret, nemlig en direkte Afskedigelsesret, synes Udvalget, det vilde være urimeligt at beholde denne Bestemmelse, thi overfor en Lærer, som ikke var værdig til at komme op paa samme Løntrin som de Kolleger, han er paa Alder med, vil man ikke behøve at vælge denne Fremgangsmaade, naar man overhovedet ikke behøver at beholde ham. Derfor foreslaa vi, at det sidste Stykke i § 4 gaar ud. Lærerne ville være glade ved, at dette Stykke gaar ud, som altid har været dem noget generende.

Nr. 11 er blot redaktionelt. Det omhandler Udbetalingen fra Kommunen af Lønninger til Landsbylærere og bestemmer, at Lønnen skal udbetales med $\frac{1}{12}$ maanedlig forud med Ret for Kommunerne til at faa refunderet Halvdelen af den nu paa-lagte Forhøjelse.

Saa er der kun eet Ændringsforslag tilbage, som behøver særlig Omtale, det er Nr. 15; Nr. 12 og 14 ere nemlig blot redaktionelle. Ved dette Forslag vil man imødekomme de Ønsker, der ved anden Behandling fremsattes om, at vi kunde komme trængende Lærerenker til Hjælp. Man har ikke villet optage Arbejdet paa en ny Pensionslov, det vilde heller ikke passe i dette Lovforslag, og det vilde faa meget vidtrækkende Følger, thi naar vi begyndte med en ny Pensionslov for en enkelt Kreds af Embeds- eller Bestillingsmænd, vilde alle Kredse Landet over melde sig. Men for at imødekomme dem, der lide mest under de smaa Pensioner og de høje Priser paa Livsfornødenheder, have vi under Nr. 15 foreslaaet, at Lærerenker ved at henvende sig til Skoleraadet om en Pensionsforhøjelse kunne vente at faa en saadan bevilget, fordi Staten lover at tilskyde de $\frac{3}{4}$ af Forhøjelsen, saa at Skolefonden slipper med $\frac{1}{4}$. Den almindelig gældende Ordning er jo, at Staten kun tilskyder det halve. Her giver man altsaa Skoleraadene en Opmuntring til at komme de trængende Lærerenker til Hjælp ved at forhøje deres Pension efter, som Forholdene kræve det. De indgive altsaa enkeltvis deres Andragende og kunne forhaabentlig faa dem imødekommede. Jeg tror, at dette Forslag Landet over vil vække al-

mindelig Tilfredshed i de Kredse, det kommer til gode.

Med disse Bemærkninger har jeg omtalt de Ændringsforslag, der ere Omtale værd, men jeg forbeholder mig, forinden vi slutte, at gøre nogle almindelige Bemærkninger om Forslaget i sin Helhed.

K. M. Klausen: Ved anden Behandling blev der opnaaet meget betydelige Fordele for Landkommunerne. Efter Regeringsforslaget skulde de have en Udgiftsførøgelse af 900,000 Kr., men ved de Ændringsforslag, der bleve vedtagne ved denne Sags anden Behandling, blev denne Sum sat ned til 400,000 Kr., saa at Lovforslaget blev $\frac{1}{2}$ Million bedre økonomisk for Landkommunerne. Det kom til at gaa ud over 3 andre Parter. For det første mistede 100 Overlærere hver 200 Kr. i Løn, der ved indvandedes der 20,000 Kr. For det andet paalagde man Købstæderne forøgede Byrder til et Beløb af 26,000 Kr. Den tredie, der skal bære den $\frac{1}{2}$ Million, er Statskassen. Disse tre have i Fællesskab maattet spæde til, for at Landkommunerne kunne opnaa denne Vinding af $\frac{1}{2}$ Million Kr. Principielt er jeg ikke imod, at Landet har faaet denne Lettelse, og vi have netop fra Socialdemokratiets Side foreslaaet, at de forøgede Byrder, Forslaget maatte medføre, helt og holdent skulde lægges paa Statskassen. Men vi ere imod, at man saaledes ensidigt begunstiger visse Dele af vort Land paa andres Bekostning.

Skulle vi i Øjeblikket gøre op, hvem der sidder haardest i det, Købstæderne eller Landkommunerne, mener jeg, det bliver de første. Købstæderne have i de senere Aar bragt meget store Ofre for at forbedre deres Skolevæsen. Der er Købstæder her i Landet, hvor man er oppe paa en kommunal Skoleudgift af 100 Kr. pr. Barn. Vi havde derfor ønsket, at ogsaa Købstadkommunerne lettedes ved denne Løjighed, men det er desværre ikke lykkedes. Flertallet er gaaet den modsatte Vej og har forøget Byrderne ud over, hvad Regeringen har foreslaaet. Nu efter anden Behandling bliver Forholdet det, at Staten af Skoleudgifterne for Københavns Vedkommende bærer 10 pCt., for Købstædernes 22 pCt., men for Landets Vedkommende ikke mindre end 40 pCt. Man kan derfor sige, at vore Landkommuner slippe overordentlig billigt til den Lønreform, som Lærerstanden ved denne Løjighed skal have. Der vil være Kommuner, endda velbefolkede og velstillede Kommuner, med